

Investeren in de nieuwe **start-up van een vriend of familie** en er ook een fiscaal voordeel mee krijgen, klinkt als muziek in de oren. Maar let op: die alternatieve manier van beleggen is niet zonder risico's.

Beleggen uit sympathie houdt ook risico's in

JASMINE HEYVAERT

Door de lage rente op de spaarboekjes zijn mensen op zoek naar alternatieven om hun spaargeld meer te laten opbrengen. Beleggen in een jong bedrijf dat sympathiek lijkt, is misschien een oplossing.

Welke mogelijkheden bestaan er?

Wie in een kleine onderneming wil investeren, kan dat op twee manieren doen. U kunt geld lenen aan het bedrijf of er aandelen van verwerven. Er zijn verschillende mogelijkheden om dat te doen.

Een onderneming die wil groeien, kan geld ophalen via crowdfunding. Dat betekent dat ze kleine sommen ophaalt bij het publiek, via equity crowdfunding of crowdending. Equity crowdfunding geeft een investeerder recht op een aandeel van het bedrijf, waardoor hij een dividenduitkering kan krijgen of zeggenschap heeft in de strategische keuzes van de onderneming. De investeerder wordt zo een aandeelhouder.

Bij crowdending geeft u een achtergestelde lening uit aan de onderneming. Die lening moet dan op een vooraf vastgelegde termijn worden terugbetaald. De interestvoet wordt onderling bepaald. Bij een achtergestelde lening komt u in het geval van een faillissement van de schuldenaar achter de andere schuldeisers, zoals de bank.

Sinds 2006 bestaat de winwinlening. Dat is een soort van crowdending waarbij de Vlaamse overheid particulieren wil aanmoedigen met een belastingkrediet om een achtergestelde lening te verstrekken aan bevriende zelfstandigen en kmo's. 'De winwinlening wordt vooral in familiekringen gegeven', zegt Bic Boudolf, bedrijfsadviseur bij het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VIAIO).

De looptijd van een winwinlening ligt tussen vijf en tien jaar. 'Bij zowel crowdending als een winwinlening heeft de onderneming verschillende mogelijkheden om het bedrag af te lossen: maandelijks, driemaande-

lijks, zesmaandelijks of jaarlijks. U kunt ook kiezen voor een degressieve, constante of eenmalige aflossing', zegt Boudolf.

Ook is er het vrienden-aandeel, dat bestaat sinds februari 2021. 'Het is een heel specifieke manier van investeren', zegt Sam Vincke, chief investment officer bij WinWinner, een crowdendingplatform. Het moedigt particulieren aan rechtstreeks kapitaal te investeren in kmo's en een aandeel in de plaats te krijgen. Ook hier krijgt u een belastingkrediet. 'Met een vrienden-aandeel wordt u echt mede-eigenaar, terwijl u bij een winwinlening een schuldeiser wordt', zegt Vincke.

Vriendenaandelen kunnen gecombineerd worden met winwinleningen tot een plafond van 75.000 euro voor de kredietgever en 300.000 euro voor de kredietnemer.

Los van het vrienden-aandeel kunt u ook gewoon een aandeel van een klein, startend bedrijf kopen. Die manier van investeren wordt fiscaal aangemoedigd. U kunt via de taxshelter voor startende ondernemingen een belas-

tingvermindering krijgen, als de starter aan bepaalde voorwaarden voldoet. Het geïnvesteerde bedrag mag niet hoger zijn dan 100.000 euro per persoon per jaar.

Hoe kan ik op zoek gaan naar projecten?

Er bestaan heel wat platformen die crowdfunding- en crowdendingcampagnes opzetten: Beebonds, Bolero-crowdfunding, CrowdCube Capital, Ecco Nova, Lita.co, Look&Fin, Spreads, WinWinner en Mozzema.

'Crowdfundingplatformen zoals Spreads en Lita.co matchen start-ups met investeerders die kunnen genieten van de taxshelter', zegt Boudolf. 'Verder stelt de wetgeving dat particulieren kunnen investeren via een openbaar startersfonds of een private startersprivak en genieten van de taxshelter.'

Wie met een winwinlening in een bedrijf wil investeren, kan dat via de crowdendingplatformen WinWinner en Look&Fin, maar dat hoeft niet noodzakelijk. Het kan ook rechtstreeks. Boudolf legt uit hoe dat werkt: 'U maakt de lening via een webtool aan op de website van l'Participatie-

Lees verder op pagina 46

maatschappij Vlaanderen (PMV), de investeringsmaatschappij van de Vlaamse overheid. Op de website van PMV staat duidelijk wat u daarvoor moet doen. De procedure om een vriendenandeel te verwerven staat uitgelegd op dezelfde website.

Hoeveel geld kan ik ermee verdienen?

Wie via crowdfunding een aandeel in een bedrijf verwerft, wordt aandeelhouder. 'Welke rechten in de onderneming een aandeelhouder juist verwerft, wordt bepaald in de statuten', zegt Boudolf. Het kan zijn dat u dividenduitkeringen ontvangt. 'Uw geld terugkrijgen kan door de aandelen te verkopen, hetzij aan de oprichters van het bedrijf, hetzij aan een volgende investeerder. Soms valt het voor dat de vennootschap de aandelen zelf weer inkoop!'.

Als u investeert in een startende onderneming die aan bepaalde voorwaarden voldoet, hebt u recht op een belastingvermindering.

Als u investeert in een starter die aan bepaalde voorwaarden voldoet, hebt u recht op een belastingvermindering via de tashelter voor startende ondernemingen. Voor een investering in een microvennootschap - met gemiddeld 10 personeelsleden, maximaal 700.000 euro jaaromzet of een balanstotaal van maximaal 350.000 euro - krijgt u een eenmalige belastingvermindering van 45 procent. Voor een investering in een kleine vennootschap - die gemiddeld 50 personeelsleden heeft, niet meer dan 9 miljoen euro jaaromzet draait of een balanstotaal van maximaal 45 miljoen euro heeft - krijgt u een eenmalige belastingvermindering van 30 procent op het bedrag dat u investeerde.

Op uw belastingbrief moet u het bedrag invullen dat recht geeft op de vermindering. Belangrijk om te weten is dat het gaat om een vermindering op de belastingen die u betaalt. Betaalt u minder belastingen dan de belastingvermindering waar u recht op hebt, dan valt het overige deel van de vermindering weg.

Een voorbeeld.

U investeert 100.000 euro in aandelen van een startende onderneming. Dat geeft u recht op een belastingvermindering van 45.000 euro. Stel dat u op het einde van het jaar 50.000 euro belastingen moet betalen, dan wordt dat 5.000 euro. Maar als u 30.000 euro belastingen moet betalen, wordt dat 0 euro en vervalt de overige 15.000 euro waar u recht op hebt.

Als u een vriendenandeel koopt, krijgt u in ruil gedurende vijf jaar een belastingkrediet van 2,5 procent op het geïnvesteerde bedrag. U wordt mede-eigenaar van de onderneming en deelt dus in de winsten en verliezen.

Ook wie via een winwinlening in een onderneming investeert, krijgt een belastingkrediet van 2,5 procent op het opgestaande kapitaal van de lening. Daarbovenop krijgt u een intrest van de ondernemer, van 0,75 tot 15 procent. In totaal krijgt u een brutorendement van maximaal 4 procent, wat netto uitkomt op 3,55 procent van uw totale investering.

'Almaar meer bedrijven vinden de weg naar crowdfunding'

Het aantal winwinleningen is in 2022 vooralsnog minder dan de helft van in 2021. 'Maar het totale aantal campagnes via crowdfunding blijft groeien', zegt Sam Vincke, chief investment officer bij het crowdfundingplatform WinWinner. 'Bij WinWinner is er een grote verschuiving van winwinleningen naar crowdfunding, omdat dat een hoger rendement biedt voor beleggers.'

In 2021 sloten Vlaamse kmo's 8.668 winwinleningen voor in totaal bijna 152 miljoen euro. Dit jaar waren eind november nog maar 4.000 dossiers goedgekeurd, voor zo'n 90 miljoen euro. Vlaams Parlementslid Andries Gryffroy (N-VA) roept minister van Economie Jo Brouns (CD&V) op 'geen kansen te laten liggen en het potentieel van de winwinlening meer te benutten'.

Vincke ziet bij WinWinner nog een trend. 'Terwijl vroeger vooral kmo's een crowdfundingcampagne opstartten, komen almaar meer grotere ondernemingen bij ons aankloppen.' Dat komt omdat banken strikter worden bij het toekennen van leningen, zegt hij. 'Bovendien hangt er een sterke marketingwaarde aan een crowdfundingcampagne. Die loopt twee maanden en in die periode wordt veel promotie gemaakt. Dat trekt bedrijven aan.'

Ook andere crowdfundingplatformen geven aan dat meer en meer bedrijven overstappen naar crowdfunding. Charles-Albert de Raditzky, de CEO van de investeringsmaatschappij Spreads, stelt dat ondernemingen meer eigen vermogen moeten inbrengen als ze een lening willen bij een bank. 'Crowdfunding is dan de logische stap voor bedrijven die dat niet kunnen of willen.' Bij BeeBonds, een platform met vooral campagnes in vastgoedprojecten, valt het op dat meer en meer projectontwikkelaars grote spelers zijn.

Een belastingkrediet is een belastingvoordeel dat u gegarandeerd terugkrijgt, ook al is het bedrag dat u aan belastingen betaalt minder dan wat u zou moeten terugkrijgen. Vincke verduidelijkt: 'Stel dat u 100 euro belastingen moet betalen. Als u via de winwinlening investeerde in een Vlaamse onderneming, hebt u recht op 150 euro belastingkrediet. Dan krijgt u 50 euro terug van de belastingen.'

'Terwijl een winwinlening een brutorendement van maximaal 4 procent geeft, kan je bij crowdfunding al snel een rendement van 6 tot 10 procent halen', zegt Vincke. 'In het huidige renteklimaat is een winwinlening niet meer zo aantrekkelijk. Investeerders kiezen eerder voor crowdfunding.'

Welke risico's zijn eraan verbonden?

'Als particuliere investeerder in een onderneming bent u altijd de laatste in de rij die geld voorschiet. Maar dus ook de laatste die recht heeft op een terugbetaling', zegt Boudolf. De investering gaat gepaard met een groot risico. Gaat de onderneming failliet of mislukt het project, dan is de kans groot dat u het geld kwijt bent. Het is belangrijk uw geld niet in te zetten op één bedrijf of campagne. Diversifiëren is de boodschap.

Als u via een winwinlening hebt geïnvesteerd, geeft de overheid een garantie. 'Als het misloopt met de onderneming, kan je 30 procent recupereren via de belastingaangifte', zegt Vincke.

Wil u voor meer rendement gaan en kiest u voor een crowdfundingproject, dan hebt u die garantie van de overheid niet. Meer rendement hangt doorgaans samen met een hoger risico.

Als particuliere investeerder in een bedrijf bent u altijd de laatste in de rij die geld voorschiet. Maar dus ook de laatste die recht heeft op een terugbetaling.

Bie Boudolf

Bedrijfsadviseur bij het Agentschap Innoveren en Ondernemen

Bij BeeBonds, een crowdfundingplatform met vooral campagnes in vastgoedprojecten, zitten de meeste campagnes in de categorie B qua risico. Dat is middel-hoog. 'Afhankelijk van de campagne zijn er bepaalde zekerheden en garanties, zoals een hypotheek van eerste rang of een borg', zegt Chantal Janssens de Varebeke, clientrelationsofficer bij BeeBonds. 'In elke communicatie staat dat de belegger zijn kapitaal volledig of deels kan verliezen. Dat is een vereiste van de toezichthouder FSMA.'

Om het risico van uw investering te kunnen inschatten moeten ondernemingen die via een crowdfundingcampagne geld ophalen in sommige gevallen een prospectus opstellen. Voor campagnes tot 500.000 euro is geen prospectus nodig, als beleggers voor maximaal 5.000 euro kunnen intekenen. Voor aanbiedingen tussen 500.000 en 5 miljoen euro moet ook geen prospectus worden opgesteld, maar wel een informatienota waarin de essentiële informatie van het aanbod staat. Die nota telt maximaal 15 pagina's, terwijl een prospectus veel dikker is. Alleen voor aanbiedingen van meer dan 5 miljoen euro is een prospectus verplicht. Wordt met een niet-gereguleerde beurs gewerkt, dan bedraagt de drempel zelfs 8 miljoen.

